

ȘCOALA

BREVIAR

Centenar Georgeta Mircea Cancicov

Complexul de manifestări culturale dedicate prozatoarei din Pocieni Bacăului, **Georgeta Mircea Cancicov** (n.29 mai 1899 - d.16 aprilie 1984, București), autoare - între altele - a romanelor **Poeni** (1938) și **Moldovenii** (1938), subintitulate, "Din viața satului meu", a strâns, în zilele de 22 și 29 mai 1999, la școala ce poartă numele soților Cancicov și respectiv, la Biblioteca Județeană "Costache Sturdza" și Casa Cancicov, scriitorii, cercetătorii ai vieții și operei scriitoarei, istoricii literari, editori, publiciști, profesorii de limba și literatura română, politicieni, ofițeri în rezervă, studenți și elevi, omagiind o scriitoare originală ce a depășit, prin integralitatea operei sale, statutul de autor provincial.

Simpozionul omagial de la Școala "Georgeta și Mircea Cancicov" și întâlnirea de la Biblioteca Județeană au avut, ca participanți activi, pe Eugen Budău, Marin Cosmescu, Ioan Dănilă, Ovidiu Genaru, Ion Ilies, Petre Isachi, Constantin Lungu Delapoeni, Luiza Nemțanu, Gustav Niculescu, Dumitru Tătaru, Traian Valeriu, Ioan Vicoleanu, Octavian Voicu, Cornel Galben, Elena Tarălungă, Elena Ceohodaru, Viorel Savin ș.a.

Cu acest prilej s-au vernisat expoziții fotodocumentare și s-au lansat cărțile **Georgeta Mircea Cancicov** de Ioan Vicoleanu și "Și-au găsit Bacăul..." de M.Cosmescu Delasabar, proiectând secvențe biografice și analitice, în mare parte în premieră, și constituind provocări pertinente pentru o monografie ulterioară, pe care opera Georgetei Mircea Cancicov o merită din plin.

Salonul cărții pentru copii

Zilele de 26, 27 și 28 mai 1999 au punctat, la sediul Bibliotecii Județene, "Costache Sturdza", secția pentru copii, o serie de acțiuni culturale-artistice înscrise în deja tradiționalul "Salonul cărții pentru copii", aflat la a XIX-a ediție. Vârful de interes s-a produs joi, 27 mai a.c., când a avut loc masa rotundă cu tema "Literatură pentru copii", unde Liviu Chiscop, Ovidiu Genaru, Eugen Budău, Sergiu Șerban, Octavian Voicu, Ioan Dănilă, Marin Cosmescu, Ecaterina Țurcanu, Ana Chiscop și Marilena Donea au încercat să definească acest concept și să situeze "literatură pentru copii" în sfera preocupărilor creatorilor contemporani și, mai ales, a micilor cititori. Întrebarea gravă, care a revenit cu insistență în toate intervențiile, s-a pus pe seama necesității unei asemenea literaturi, într-o vreme când literatura nu mai constituie un centru real de interes pentru copii. A urmat întâlnirea unor elevi cu un autor băcăuan pentru copii, prozatoarea Mara Paraschiv (autoarea cărților **Speranță într-un zâmbet** și **Serisori pentru Dimitria**).

În celelalte zile, vernisarea expoziției de desene "Cărțile copilăriei", a expoziției de carte pentru copii "Cărțile anului 1998", a expoziției de pictură naivă "Artiști în universul copiilor" realizat de Constantina Voicu și Ioan Mărie și spectacolul Teatrului de Animație "Vasile Alecsandri" din Bacău cu "Degețica" (dramatizare de I.Gh. Arcudeanu după Frații Grimm) au întregit fericit o manifestare bogată în semnificații culturale.

NECESITATEA EMINESCU

Din autoritatea istoriei, de aftea ori potrivnică, și științifică cugetului obsedat de "fortuna labilis", s-a ivit primul nostru poet, Miron Costin, spre a medita profund la sensul vieții: "Fug vremile ca umbra și nici o poartă/A le opri nu poate" (**Viața lumii**). El fu semnul trimis acestui neam întru vestirea lui Eminescu.

Insetat de puritate, Eminescu absoarbe melosul popular și, prin stilizare, îi etalează complexitatea de sensuri și valențe sugestive. El vine din strămoși, acumulând prin veacuri, înțelepciunea spiritului, eternizând clipa cu gestul nemaiîncercat al cuvântului românesc crescut din propriile-i resurse, și refăcând mereu traiecul eternității.

Creația eminesciană substanțializează datorită acestui neam de a se releva sie însuși și altora, ca durată, ca intensitate și geniu. Prin complexitatea sa înalt spirituală, Eminescu garantează originalitatea noastră, căci specialitatea eminesciană este conerescută pe etnici-

tatea românească. Călinescu, vorbind despre "specificul național" afirma că: "Eminescu, Titu Maiorescu, Creangă, Coșbuc, Goga, Rebreanu, Sadoveanu, Blaga etc. (...) sînt consultabili pentru nota specifică primordială".

"Poeticul labirint" al codrilor seculari, adăpostind mistere și vibrând mitologic, sune-tul jalnic al buciului, "unde repezi" ale fanteziei, alunecarea ireală a florilor de tei în consonanță cu zborul spre necuprinsul firii, dorul chinător de absolut și scrierea numerică a lumii pentru a găsi puritatea vremurilor, sînt tot aftea motive pentru care trebuia să existe Eminescu.

Din convingerea fermă că "nu există un trecut - consecutivitatea e în cugetarea noastră" (**Sărmanul Dionis**) el se simte dator să acapareze tot acest spațiu spiritual românesc ab initio, demonstrînd, prin creația sa, că "și sufletul nostru are veșnicie-n sine" (ibidem). Identificarea Poetului cu neamul românesc este condiția destinului său și șansa noastră, întrucît "orice individualitate de popor își are valoarea ei absolută", așa cum afirmă Titu Maiorescu. Întruchiparea artistică a acestei legături congenitale este ea însăși marcă a

estetismului căci, după afirmația aceluiași critic, "și forma limbii naționale, care și-a găsit în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăptuire pînă astăzi, va fi punctul de plecare pentru toată dezvoltarea viitoare a vestmintului cugetării românești".

Unificarea timpului etnic românesc, adîncirea reflecției naturii, iubirii și a existenței umane puse permanent în fața celei cosmice, a coincis pe coordonata Eminescu în mutații stilistice și semantice revelatoare: "Prin Eminescu, afirmă Tudor Vianu, gîndirea și sensibilitatea românească au trăit o extindere a orizontului lumii, a cugetării și a simțirii care ne-a transformat în mod esențial.

Eminescu este hotarul dintre noaptea și ziua spiritului, capabil să le pătrundă cu aceeași forță și penetrație. Călătoria gnoseologică între cei doi poli, verticali situați, nu a fost zadarnică: din noapte s-a ivit Blaga; din ziua - Argezi. Diurnul și nocturnul acestui mare spirit sintetizator s-au revărsat apoi tumultos în creația lui Nichita Stănescu. Dar geniul eminescian răscolește încă materia Cuvîntului, trecînd "scaldat în foc de soare".

Tatiana SCORTANU

CARTEA LOCULUI

Constantin Parascan

Originar de pe meleagurile băcăuane, **Constantin Parascan** (născut la 26 ianuarie 1944 în comuna Măgîrești) s-a stabilit în Iași după terminarea studiilor universitare filologice, în 1972. De-atunci și pînă astăzi cariera profesională este strâns legată, înainte de toate, de imaginea, construită în varii forme de manifestare, a clasicului ION CREANGĂ, "slujit" cu devoțiune în calitate de muzeograf la Bojdeuca marelui povestitor (unde acum coordonează întreaga activitate a multifuncționalului așezământ muzeal) ori la Muzeul Literaturii Române din celebra Casa "V.Pogor".

Așadar, perspectiva culturală careia i s-a destinat de mai bine de un pătrar de veac l-a consacrat pe Constantin Parascan ca pe unul dintre cei mai neobosiți și competenți cercetători contemporani ai vieții și operei lui Ion Creangă. Pe lângă inerențele albume și pliante privind viața și opera lui Ion Creangă sau prezentarea Bojdeucii din Țicău, Constantin Parascan (în 1983 a contribuit la realizarea, în colaborare, a albumului monografic **Ion Creangă - Nu știu alții cum sînt**, apărut la Editura "Junimea") a gândit și elaborat în egală măsură o serie de apariții editoriale avînd drept temă valorificarea, într-o viziune nouă, modernă, accesibilă a biografiei și operei veșnic tănărului povestitor din Humulești: ediția **CENTENAR, Serieri I,II**, de Ion Creangă (semnând o postfață despre editarea operei acestuia), antologia **Creangă și copiii** (apărută la Editura "Porțile Orientului" din Iași, începînd cu 1995, în trei

ediții succesive, copios ilustrată cu documente, desene clasice inspirate de proza autorului, facsimile ș.a.), monografia **Povestea vieții lui Ion Creangă** (editată, din nou, în condiții grafice excelente, la "Casa Editorială Regina" din Iași, în 1996).

Ultima carte dedicată lui Ion Creangă devine, fără doar și poate, un reper important în bibliografia crengiană: **Ion Creangă și lumea în care a trăit, 1837 - 1889** (Iași, Editura SAGITTARIUS LIBRIS, 1999). Așa cum se precizează în "Argument", cartea - care are o structură inedită, dispusă cronologic și evidențiind fapte de viață, fapte literare, fapte de cultură provocate de I.Creangă, dar și colaterale operei sale, integrată organic în spațiul cultural autohton (dominat de acțiunea JUNIMII și a CONVORBIRILOR LITERARE) și universal al epocii investigate - nu este doar o "monografie" (în accepția academică a termenului), nici "o colecție de documente", nici o carte "de istorie literară", sau "o istorie a presei și a culturii", nici "o antologie" epistolară, nici "un dicționar" literar, nici "un roman" (evident, cronologic), nici "un calendar" întins pe 52 de ani, ci este o carte ce cuprinde "câte ceva din toate acestea". De aceea, cartea se citește pasionant, nu numai ca exercițiu de verificare a propriilor informații despre lumea de acum o sută - o sută cincizeci de ani. Pe măsură ce înaintezi în lectura ei, Ion Creangă devine înecă o dată fascinantul personaj al propriei vieți, împreună cu cele din jurul său - și nu au fost puține la număr, de la membrii familiei pînă la prieteni, de la oficialități administrative, clericale ori școlare pînă la receptorii operei sale literare și pedagogice. Cartea nu suferă de eclecticism, în pof-

da variatelor surse de informație. D o c u m e n t u l (biografic, literar, cultural), bine selectat, nu agresează prin ariditate: totdeauna comunică afectiv, interferînd mărturisiri, percepții, opinii diverse. În acest caz, imaginea lui Creangă nu apare cătuși de puțin aluzivă, ci de o concretețe tonifiantă, neromantioasă.

Peregrinările pe meleagurile băcăuane ale marelui povestitor aparțin, din păcate, celei mai negre perioade din viața sa: aceea a agravării bolii nemiloase de care suferea încă înainte de 1880. Ca urmare, autorul **Amintirilor** se tratează, succesiv, în trei rânduri, începînd cu 1885, la Slănic-Moldova, șe pare, fără efectul scontat. Elementele de detaliu (neliniștile fiului său exprimate în scrisori, păreri povestitorului însuși privind evoluția bolii, reacțiile celor apropiați ș.a.m.d.) recompun un traseu existențial tragic, surprins în manieră realistă, apropiată de cinéverité de către Constantin Parascan.

Odată cu teza de doctorat **Ion Creangă - măștile inocenței**, aflată în curs de finalizare, credem că autorul nu închide efectiv un ciclu, dat fiind proteismul operei și personalității scriitorului din Humulești, față de care se simte, după cum s-a văzut, atât de puternic atașat.

Constantin Parascan a scris pînă acum patru romane, întîmpinate favorabil de cititori și de critica de specialitate deopotrivă. Despre **Ușile nopții** (1981), **Sufletul nostru dintâi** (1984) - cu pagini despre locurile natale, **Vămile iubirii** (1988) și **Orga de argint** (1994), toate scoase la "Junimea", și-au expus opiniile în presa literară Val Condurache, Constantin Dram, Ioan Holban, Dan Petrescu, George Bădărău, N.Rotund ș.a. Prin proza originală se rotunjește astfel dimensiunea culturală a unui alt băcăuan risipit, e-adevărat, tot pe meleagurile moldave, și aflat în plină forță creatoare.

Eugen BUDAŪ

Ce au mai publicat colegii noștri

Ioan Vicoleanu, **Georgeta Mircea Cancicov**, Bacău, Ed.Plumb, 1999, 90 pag. (prefață de Ioan Dănilă)

M.Cosmescu Delasabar, "Și-au găsit Bacăul..." (o antologie a umoriștilor și epigramiștilor băcăuani), Bacău, Ed.Egal, 1999,

162 pag. seria "Recuperatio" inițiată de profesorii Ioan Dănilă și

Eugen Budău (argument-Ioan Dănilă, prefață-Eugen Budău postfață-Nicolae-Paul Mihai)

Ecaterina Crețu, Georgeta Cosma, Mircea Dinutz, Lucrețiu Dragomir, **Textul literar.Orizonturi de lecturi**, Bacău, Ed.Corgal Press, 1999, 232 pag.

(E.B.)

Floare albastră

A apărut recent ultimul număr al revistei Liceului "Ion Borcea" din Buhuși, "Floare albastră" (An IV, nr.1, iunie 1999), publicație coordonată de profesorul Ioan Ivan cunoscut ca poet sub numele de Ioan Tudor Iovian. Fără teama de a exagera, prezentul număr propune câteva nume de elevi, autori de proză și de poezie de calitate, precum Alexandru Pascariu, Elena Ionel, Simona Vărlan, Dan Pop, Adriana Nechifor, Andreea Bibire, Ionel Crețu, Anca Mazilu ș.a. Materialele alerte, în care ironia și umorul "fără frontiere" devin embleme ale publicației, fac din "Floare albastră" un loc al speranței în viitorul literaturii române.

Masă rotundă la "Salonul cărții pentru copii"